Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 197. Braşov, Sâmbătă 7 (19) Septemvre 1896.

Floricele milenare.

Şoviniştii guvernanţi îşi fac, nu-i vorbă, tóte cheturile cu ocasiunea mileniului. Li-s'a năzărit, că pe Têmpa cea frumósă dela Braşov, la pólele Bucegiului, s'ar potrivi de minune sĕ fiă aşeḑat unul din cele şépte monumente, ce s'au ridicat pe banii ţêrei pentru eternisarea serbărilor milenare. Şi étă că ne-am şi pomenit cu jupânul Arpad în vêrful Têmpei. Ce-i drept, încă nu i-am vĕḑut cinstita faţă şi nu scim, cu ce ochi se înhólbă către noi: décă e crunt şi ne'mpăcat, ori că are o privire mai civilisată.

Când s'a adus mai întâiŭ înaintea representanţei comunale propunerea, de-a ceda locul din partea oraşului pentru monumentul milenar, unul din membrii români, reflectând la scirea adusă de unele foi maghiare, că e vorba ca pe Têmpa sĕ se aşeḑe statua lui Arpad, a arătat, ce monstruósă este ideea acésta atât din punct de vedere istoric, cât şi din consideraţiă faţă cu ţinutul acesta locuit de naţionalităţi.

Atunci un mare impiegat al primăriei vru sĕ liniştéscă pe membrii representanţei, declarând, că nu e vorba de-a se aşeḑa aici o statuă a lui Arpad, ci numai un obelisc cu inscripţiunĭ.

Ei bine, s'a făcut ceea ce au vrut guvernanţii şi, precum s'a dovedit cu prisos, primăria oraşului nostru a jucat un rol fórte umilitor până în sfîrşit, stând gata la ordinele celor din Pesta, fără a sci măcar cum se cade ceea ce voesc.

Mai mult, mecanismului probat al înriurirei fişpănescĭ i-a succes, mulţămită oportunismului predominant în acest oraş, de-a inscena şi comedia ne mai pomenită, de-a se arangia o serbare pe cheltuéla oraşului şi cu concursul primăriei lui, drept mulţămire, că 'i s'a impus un monument, pe care nu l'a dorit şi nu l'a vrut.

Dér ce nu se întêmplă în ḑiua de aḑi pentru mai marea gloriă a maghiarismului violent? Protestările puţin ajută, când nu e cine sĕ facă sĕ fiă simţite acolo, unde trebue, când majoritatea se întrece în manifestarea servilismului celui mai detestabil faţă cu cei dela putere. Cele vre-o 30—35 voturĭ, carĭ şi în şedinţa de Mercurĭ s'au ridicat în contra tămbălăului umilitor, ce s'a propus a se face pe cheltuéla şi cu concursul oraşului, au fost compuse din voturile membrilor românĭ şi ale Saşilor „verḑĭ".

Dér ce folos, căcĭ moderaţii saşĭ mână în mână cu membrii ungurĭ s'au făcut luntre şi punte pentru monumentul lui Arpad şi pentru ministru şi céta lui, care vine sĕ-l inaugureze. Şi aşa, precum bine ḑice organul Saşilor tinerĭ, nicĭ nu se va puté afirma strict luat, că monumentul a fost impus Braşovenilor, căcĭ de bună voiă majoritatea moderaţilor saşĭ a dat mai întâiŭ locul pentru monument şi după aceea a decis al lua în primire ca dar făcut oraşului şi a serba încă acésta cu alaiŭ.

Saşii „verḑĭ" sunt conduşĭ de cele mai bune sentimente naţionale, dér ce sĕ-i facĭ, când nu pot rĕsbi acolo, unde ministrul şi fişpanul au cel dintâiŭ cuvênt?

* * *

„Kolozsvár" de Joi se arată fórte surprins, că ḑiarul „Kronstädter Ztg." din loc a scris, vorbind despre monumentul milenar dela Braşov, că printr'ênsul „se profanéză Têmpa" şi că acésta „trebue sĕ umple de durere pe orĭ-ce Sas".

După ce afirmă, că regele Geza, descendent din casa lui Arpad, li-a dăruit Saşilor frumósele ţinuturĭ din Transilvania şi că tóte ce le-au avut şi au ei în fundul regiu numai dela Arpaḑĭ le au, că prin urmare sentimentele Sasului, cât şi ale Ungurului, ar trebui necondiţionat sĕ se întêlnéscă în venerarea Arpaḑilor; şi după ce ḑice, că e fără părechiă ura şi cinismul, ce rĕsuflă din articulul ḑiarului săsesc, fóia şovinistă cluşiană face următórele caracteristice observărĭ:

„Décă, de esemplu, Slovacul din Ungaria nordică, care este locuitor băştinaş al acestei ţêrĭ, séu décă Valahul ardelean, care îşĭ închipuesce a fi locuitor băştinaş, gândesce séu ar gândi într'un mod pe cât de stupid, pe-atât de duşmănos, că el trebue sĕ fiă mănios pe cuceritorul de patriă Arpad, din causă că cu o miiă de anĭ înainte a devenit stăpân peste acest pământ: acésta, ce-i drept, e o mare nebuniă şi o pornire pĕcătósă, însĕ are *óre-care înţeles*, fiă acest înţeles orĭ cât de abominabil.

„Dér décă *Sasul* vorbesce în tonul, cum vorbesce „Kr. Ztg."; décă Sasul numesce profanare faptul, că se ridică monument gloriosului întemeiător de patriă, căruia, precum şi generosităţii urmaşilor sĕi au sĕ datoréscă, că rassa săséscă a ajuns la o vieţă înfloritóre în Ardél: un astfel de atentat l'am puté califica numai ca un semn al unei ne mai pomenite sĕlbătăcirĭ a sufletului"....

Lucru semnificativ este, că cu un aer de generositate quasi-descendentul perciunat al lui Arpad declară, că nu vré sĕ tragă consecenţele indicate din articulul fóiei săsescĭ, căcĭ mai întâiŭ Saşii „verḑĭ" nu sunt representanţii opiniunei publice săsescĭ; al doilea „Kolozsvár" mărturisesce, că şi Maghiarii portă vina pentru „dispreţul şi nesciinţa", ce-o manifestă organul Saşilor „verḑĭ".

Saşii „verḑĭ", ḑice, se compun mai mult din tinerime, care din scólele lor confesionale au supt spiritul de ură şi de intoleranţă faţă cu Maghiarul.

Ergo sus Arpad şi jos cu scólele confesionale săsescĭ!

Acésta e resultanta, ce-o trage fóia şovinistă budgetară din oposiţia minorităţii săsescĭ fără a-se gândi măcar, că şi moderaţii din majoritate „cu gând patriotic" tot numai în şcólele confesionale săsescĭ au învĕţat şi încă, se póte ḑice, aprópe fără de nicĭ o escepţiune.

Ce sĕ-i facĭ însĕ? E în aer, că anarchiştii dela putere pregătesc nouĕ atentate pentru ca sĕ stingă cu totul şcólele naţionalităţilor.

Gândul quasi-arpadianului dela Cluşiu se întêlnesce aicĭ cu acela al rĕmăşiţelor neaoşe ale cumplitului Arpad.

CRONICA POLITICĂ.

— 6 (18) Septemvre.

Ḑiarele semi-oficióse din Budapesta publică următorul **program parlamentar** pentru jumĕtatea doua a lunei Septemvre: Cestiunile puse la ordinea ḑilei pentru adunarea de Lunĭ se vor şi resolva în acea adunare, şi cetirea a treia va urma Marţĭ, eventual Miercurĭ. Camera nu va mai ţiné apoi şedinţe în sĕptĕmâna viitóre din causa conferenţei interparlamentare şi a sĕrbărilor deschiderei Porţilor de fier, la carĭ vor lua parte numĕroşĭ membri din cameră. Camera magnaţilor va desbate în 30 c. tóte cestiunile carĭ vor fi resolvate sĕptĕmânile viitóre în camera deputaţilor, şi afară de aceea proiectul privitor la judicatura Curiei în cestiunĭ electorale.

*

„*Moskowsky Viedomosti*" vorbind despre **Ruşii din Ungaria**, ḑice următórele: „Maghiarii voesc sĕ dea lovitura de mórte Ruşilor din Ungaria, prin întroducerea limbei maghiare în bisericile şi şcólele lor. Ce e drept, poporaţiunea ruséscă din Ungaria are puţină inteligenţă şi preoţimea ei e maghiarisată, însĕ cele 500.000 capete de Ruşĭ cu tóte acestea rĕmân credincioşĭ naţiunei lor, şi copii lor îndată ce ies din şcólele maghiare, încep din nou a vorbi numai rusesce. Ruşii din imperiu ar trebui sĕ se intereseze de conaţionalii

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Fiica raialei.

Din nemţesce.

— „'Ţĭ spun, d-le colonel, că suntem pe urma sa. Privesce crengile rupte, urmele labelor sale pe pământ şi te vei convinge, că al douĕ-ḑecĭ-lea glonţ al d-tale nu va greşi."

Astfel vorbea un tînĕr oficer, îmbrăcat în uniformă englesă, către superiorul sĕu, colonelul Thomas Gray Ery, ale cărui privirĭ recĭ şi chibzuite erau aţintite cu blândeţe asupra lui.

Ei se aflau într'un tufiş des în apropierea oraşului Laknan din India nordică, unde tocmai se reprimase rĕscóla Lipahilor — tufele încolăcite împedecau paşii lor. Raḑele sórelui pĕtrundeau fórte puţin printre ramurĭ şi frunḑe. Tăcerea tainică a naturei era întreruptă numai de trosnetul crengilor, pe carĭ săreau sburdalnicile maimuţe, aicĭ erau într'o regiune, unde încă nu pĕtrunse şueratul locomotivei, unde tigrul bengalic îşĭ esercita singur sângerósa sa stăpânire.

Şi tocmai acest rege al ţinutului, a cărui blană era ţinta ambilor oficerĭ, era urmărit de ei, căcĭ colonelul voia sĕ ucidă pe al douĕ-ḑece-lea tigru pentru ca sĕ-şĭ câştige renumele unui perfect Nimrod al tigrilor. Astfel se strecurau ei prin căile sĕlbatice ale pădurei, când de-odată înaintea unui arbore zăriră un măreţ tigru, ai cărui ochĭ luciau sinistru, nările 'i se dilatară, códa biciuia cu nerăbdare pământul. „Frumos esemplar", dise colonelul cu mina unui cunoscĕtor, „Hary, fiiul meu, al douĕ-ḑecĭ-lea va fi cel mai frumos din vieţa mea!"

Deja bestia se pregătea de atac, deja ţinţĭ colonelul cu flegma unui probat vênător, când rĕsună un fluerat original şi amêndoi vĕḑură, spre cea mai mare uimire cum tigrul îşĭ închise gura şi umilit se têrî la piciórele unei fete tinere, ce apăruse prin tufişurĭ. Costumul pitoresc al femeilor indiane acoperea statura sveltă şi imposantă a nouei venite, pĕrul negru cădea în abundanţă pe grumazii, ei şi în ochii ei lucea o espresiune de atâta mărime de spirit şi melancoliă, încât bietului Hany începu a-i bate inima cu putere.

Pe când animalul lingea mânile fetei, acésta ḑise într'o perfectă englezéscă: „Regret, d-le colonel, că trebue sĕ opresc glonţul pentru cel de al douĕ-ḑeci-lea; după cum veḑĭ, e favoritul meu, şi de sigur vei arăta proverbiala complesanţă englesă, décă nu-l vei ucide." Colonelul, aruncând o privire plină de regrete către tigru, ḑise:

— „Dér cine eştĭ, D-ta Miss, de aparĭ aicĭ ca o principesă din poveştĭ, pe care o adoréză chiar şi animalele?" — „Eu sunt fiica unui independent Rajah", rĕspunse indiana cu o mândriă nobilă. „Tatăl meu a căḑut pe câmpul de luptă, ca credincios tovarăş al lui Nana Sahib, când se încercà împreună cu acesta sĕ scuture jugul asupritorilor străinĭ. Ura, ce o port faţă de căile vóstre ferate şi faţă de cultura vóstră, mĕ face sĕ petrec aicĭ prin pădurĭ, unde simt pământ independent şi Sing este cel mai credincios păzitor şi tovarăş al meu".

Ḑicênd aceste, ochii ei fulgerau, dér se calmară când vĕḑură privirea admirătóre a lui Hary. „Dér cum vine" întrebà Sir Gray, „că acest animal se têresce umilit la piciórele d-tale ca şi când o putere óre-care ar fi prefăcut sufletul sĕu de tigru într'un miel blând?" — „L'am aflat odinióră rănit în tufiş şi ca un medic i-am vindecat ranele, ceea ce d-tale, ca vênător înverşunat, îţi pare lucru ridicol", ḑise ea cu un zimbet încântător, care lăsà sĕ se vadă douĕ şire de dinţĭ albĭ şi care pricinuì o furtună formală în inima tînĕrului oficer. „El e şi recunoscĕtor, precum rareorĭ este un om, şi-a întrerupt relaţiunile cu sĕlbaticii sĕi tovarăşĭ, urmându-mĕ pe mine pas de pas. Cruţându-l, d-ta, mai deobligat a te avertisa, ceea ce nu ar trebui sĕ fac ca o Indiană, ce sunt; în acest ţinut călĕtoresc bande înarmate de Lipahĭ, şi doi oficerĭ englesĭ ar fi pentru dênşii o bună pradă..." Abia terminase vorba, când se şi repeḑiră din tufişurĭ câte-va figurĭ pârlite de sóre; mai înainte de cĕ Englesii sĕ-şĭ fi putut ridica armele, fură legaţĭ şi târîţĭ în desişul pădurei...

Intr'o casă aprópe în ruine, ale cărei ziedurĭ dĕrîmate erau argintate de lumina lunei, ardea un foc mare, împrejurul căruia Hinduşii erau tăbărîţĭ în grupurĭ pitorescĭ; raḑele duple ale focului şi ale lunei se oglindau în ţevile lucitóre ale puşcilor, aruncau nenumĕrate reflexe pe arborii înalţĭ

lor amenințațĭ de maghiarisare, deóre-ce și pentru cele 100 milióne Rușĭ din marea Rusiă au servit Carpații ca leagăn, și ar fi o rușine pentru Rușĭ, sĕ lase pe frații lor rĕmașĭ printre Carpațĭ pradă maghiarismului“.

*

Guralivul scriitor frances Raoul *Chelard*, cunoscut ca mare maghiarofil, scrie în „*Revue britanique*“ un articol despre deschiderea Porților de fier și despre **rolul Ungariei în Orient**. Dice, că Maghiarii tot-déuna au înclinat spre civilisațiune și, în necunoscință absolută de causă, Chelard cutéză a afirma, că *Românii și-au împrumutat cultura lor dela Maghiarĭ* într'un timp, când, orbecând în barbariă, și-au uitat și scrisórea. Afirmă mai departe, că și Slavii și-au câștigat prima cultură dela regii maghiarĭ și dela curțile acestora. Étă afirmările cele mai pĕcătóse ieșite din pénă francesă. Ne mirăm cum de diarele francese primesc informațiunĭ atât de perverse dela un individ, care mai că mirósă a Jidan franțuzit.

Afacerea monumentului lui Arpad.

Dela comună.

Brașov, 17 Sept. n.

Am promis, că voiŭ reveni asupra părții a doua a desbaterilor în afacerea monumentului milenar de pe Têmpa. — Venind la rênd discusiunea asupra cheltuelilor pentru primirea și ospĕtarea ministrului și a suitei sale, luà cuvêntul mai întâiŭ

Dr. Carol *Lurtz*, care dice, că trebue sĕ protesteze cu tótă energia contra risipei intenționate a banilor orășenescĭ. Se cer 2000 fl. și afară de acésta o sumă, ce va avé sĕ o fixeze o comisiune. Și pentru-ce? Pentru-ca câte-va persóne sĕ-șĭ fácă o di bună, mâncând și bênd. Pentru primirea ministrului e vorba sĕ se voteze sume așa de marĭ, décă ar veni însĕ episcopul nostru săsesc nu s'ar face nimic, dér el nicĭ n'ar primi o astfel de prădare de banĭ. Și aceștĭ ómenĭ nu se gândesc la marea sĕrăcia, ce domnesce în oraș. Cei ce vor asista la festivitate, când vor bea șampaniă sĕ-șĭ aducă aminte, că sunt lacrimile nefericiților, carĭ nu pot sĕ-șĭ plătéscă dările și sunt zălogițĭ; ca fețe de masă la serbare sĕ se întrebuințeze protocólele luate de esecutorii de dare; musica la masă sĕ-o facă tobașul, care anunță esecuțiile. Décă majoritatea săsésca, dice vorbitorul, vré sĕ ospeteze pe ministrul și suita sa, atuncĭ fac'o conform vechei ospitalitățĭ săsescĭ pe propria lor cheltuială, și sĕ contibue ei dela sine banii pentru banchet, sĕ nu lase înse ca banii de dare greu câștigațĭ sĕ fiă prădațĭ. In fine arată, că ministrul în afacerea abatoriului etc. a adus pagube orașului, că nu merită decĭ ospĕtare și distincțiune din partea acestuia. Propune a se rĕspinge cererea magistratului.

După-ce mai vorbesce Dr. *Gusbeth*, ințepând pe Sașii „verdĭ“, despre carĭ dice, că ar sĕmĕna numai ură (Protestărĭ sgomotóse din partea Sașilor „verdĭ“), și după ce advocatul *Schnell* caută a lua in apĕrare pe ministru, dicênd, că nu el e de vină în afacerea abatorului etc. — acesta propune încheierea discusiunei, care se primesce.

Arsenie *Vlaicu* cere, ca cei 2000 fl. destinațĭ pentru primirea ministrului sĕ se întrebuințeze în folosul sĕracilor din Brașov. *Fabritius* propune sĕ se voteze numai 1000 fl.

Directorul Valerie *Bologa*: Din punct de vedere politic, ca fiu al poporului român, în consecența atitudinei observate de Românĭ față de mileniu, e contra propunerilor magistratului. Din punct de vedere economic însĕ, — reflectând la afirmarea unui ante-vorbitor, care dise că ar fi o datoriă de onóre pentru oraș de-a ospĕta pe cheltuéla sa pe óspeții, ce vor veni la desvĕlirea monumentului de pe Têmpa, — e de părere, că din contră, e o datoriă de onóre a orașului, de-a administra conscienţios averea comunală și sĕ nu o prădeze cu banchetuelĭ pe spesele comunei, când bine scim cu toții că budgetele comunale încheiă cu considerabile deficite. Se susține că serbarea milenară ar fi o serbare a țĕrei, atuncĭ sĕ se pórte cheltuelile din visteria statului. De ce sĕ aducă Brașovul jertfe mai marĭ, decât alte orașe? Décă óspeții, ce vor sĕ vină la inaugurarea monumentului de pe Têmpa, ar sci, cu câtă neplăcere vor fi primițĭ și ospĕtațĭ, de sigur, că ar refusa și una și alta.

Dr. Otroban dice, că deși el cu soții sĕi ar putea sĕ ospĕteze pe óspețĭ, totușĭ acésta se cuvine sĕ-o facă orașul.

Dr. *Lurtz* ia cuvêntul de încheiere. Orĭ ce s'ar dice, adevĕrata cinste cere, ca cei ce sunt pentru monumentul milenar, sĕ pórte cheltuielile din buzunarul propriu. El apeléză decĭ încă odată la simțul de onóre al majorității și se rógă ca adunarea sĕ respingă propunerea magistratului.

Mai vorbesce raportorul *Hintz* pentru încuviințarea sumelor cerute de magistrat. Urméză votarea nominală.

Propunerea profesorului Vlaicu nu-o admite președintele la votare. Pentru propunerea lui Lurtz au votat 28, contra ei 51 mebri, între aceștia din urmă și 14 funcționarĭ ai primăriei.

Astfel s'au primit de cătră majoritatea oportunistă tóte propunerile magistratului.

Atac asupra școlelor nóstre.

Comisiunea financiară a camerei ungare a ținut alaltăerĭ o ședință, sub președinția lui Coloman *Széll*, luând în pertractare budgetul portofoliului de culte și instrucțiune publică. Raportor a fost Franciso *Fenyvessy*.

După-ce se luară mai întâi în discuțiă universitățile din Budapesta și Clușiu, se trecu la *gimnasii*.

Aci luă cuvêntul deputatul *Dionisiu Pazmándy*, care totdéuna trebue sĕ-șĭ deschidă gura când e vorba de naționalitățĭ. El dise următórele:

Motorul principal al *tendințelor dușmane statului, desvoltate la Românĭ*, sunt șcólele lor medii, în carĭ nu mai e permis de-a tolera stările, ce domnesc de present. Vorbitorul are de gând sĕ pășéscă înaintea camerei cu un proiect concret, deórece ține absolut necesar, ca *istoria* și *geografia* și în școlele naționalităților sĕ se predea esclusiv în limba maghiară, și programele anuale sĕ se scrie la fiă-care școlă medie unguresce.

Atrage atențiunea asupra gimnasiului reg. din *Fiume*, a cărei limbă de propunere nu e maghiară. Amintesce, că gimnasiul din *Năsĕud* e gimnasiu de stat (Minciună! — R.), dér cu tóte acestea, afară de inscripția de pe frontispiciul edificiului, nu este nimic maghiar în el. Tot asemenea stare domnesce și în *Beiuș*, unde se prefac Maghiarĭ în Valahĭ. La gimnasiele *săsescĭ* și în gimnasiul din *Lövo* instrucțiunea se face esclusiv în limba germană.

Guvernul maghiar are datorința de-a *reforma* cât de ingrabă școlele cu limbă de instrucția *străină* (!!).

La acestea ministrul *Wlassics* declară că *urmăresce cu cea mai mare atențiune* institutele amintite de Pazmándy, și unde stă față cu acuse concrete, acolo premerge cu deplină energiă. Ișĭ dă tótă nisuința de-a nutri atragerea și interesul față cu limba și cultura maghiară, dér trebue sĕ observe marginele hotărite prin lege. Unde află *tendințe contrare statului*, acolo face cu tótă hotărîrea dispozițiile de lipsă. A dispus ca sĕ se scrie mai multe cărțĭ în limba naționalităților, carĭ au și fost introduse în școle, și în direcția acésta îșĭ continuă activitatea. Dealtmintrelea se va esprima mai pe larg cu ocasiunea înaintărei proiectului lui Pazmándy.

Când ajunse discuția la *școlele poporale*, se ridică din nou *Pazmándy* și atrase atențiunea ministrului asupra acelei tendințe, ce se póte observa în *comunele românescĭ*: că făr' de nicĭ un scop înființéză scóle poporale, ceeace îngreunéză fórte mult pe comune, și în urma colectărei dărei școlare prin funcționarii de stat, îl fac pe stat odios înaintea poporului și crează în învĕțătorĭ astfel de ómenĭ, carĭ sunt *mijlocitorii tendințelor contrare statului.*

Congresul studenților românĭ.

Erĭ diminéță, la órele 7 și jumĕtate, peste 200 de studențĭ bucureștenĭ au sosit la gara Pașcanĭ, unde s'au întîlnit cu vr'o 80 de studenți din Iașĭ. Intîlnirea a fost fórte animată; studenții toțĭ isbucneau în strigăte de ura! După 20 de minute trenul a plecat spre Fălticenĭ, unde studenții au sosit la órele 11 și 20 minute.

Pe peronul gărei se aflau primarul Iorgu Radu, înconjurat de consilierii comunalĭ, comitetul de recepțiune, precum și un mare numĕr de cetățenĭ.

Musica regimentului a cântat „Deștéptă-te Române“ și studenții, în mijlocul aclamațiunilor entusiaste, s'au dat jos din tren. Primarul Iorgu Radu a urat studenților bună-venire, în numele orășenilor.

Dela gară studenții și cetățenii, formând un cortegiu impunător, au plecat pe jos pe strada dintre Spitalul Israelit și fostul local al gimnasiului, îndreptându-se către biserica catedrală, unde s'a oficiat un Te-Deum. Apoi, tot în cortegiu, parcurgênd strada Mare, studenții cu musica militară în frunte, s'au dus în marea sală a Teatrului, unde primăria le oferise un dejun de 300 tacîmurĭ.

Deși autoritățile locale, la ordinul guvernului, au făcut tot posibilul, după cum anunță „Epoca“, ca studenții sĕ nu facă escursiune la Baia, sub pretext, că drumul ar fi impracticabil, totușĭ un mare numĕr de cetățenĭ au determinat pe studențĭ, ca Duminecă diminéța escursiunea sĕ se facă.

S'au luat mĕsurĭ ca în acea di sute de țĕranĭ sĕ fiă adunațĭ la Baia pentru a asculta discursurile ce se vor ține despre celebra bătălie ce s'a dat acolo acum patru sute de anĭ între Ștefan cel Mare și Mateiŭ Corvinul, regele Ungariei, bătălie, care s'a sfîrșit cu fuga oștenilor ungurĭ și chiar a regelui Mateiŭ, care abia a scăpat travestindu-se în țĕran român.

SCIRILE DILEI.

— 6 (18) Septemvre.

La visita monarchului nostru în România. Astădĭ se ține în Sinaia un consiliu de miniștri, sub președinția regelui Carol, în care se vor hotărî ultimele disposițiunĭ cu privire la primirea împĕratului Franciso Iosif. MM. LL. Regele și Regina României, împreună cu AA. LL. regale principele Ferdinand și principesa Maria vor sosi Lunĭ în Bucurescĭ, pentru de-a inspecta pregătirile ce se fac pentru primire. Pe calea Griviței s'au început lucrările de înfrumsețare. In punctul numit „Matache măcelaru“ se lucréză la ridicarea marelor arcurĭ de triumf. La biserica Sf. Voivodĭ s'au început lucrările pentru o tribună publică. La pórta Gărei se lucréză la arcurile de triumf.

—o—

Conferența interparlamentară de pace s'a deschis ierĭ la Budapesta. Deputații italienĭ, elvețienĭ și englesĭ au remarcat fórte mult absența membrilor grupului român, precum și absența grupurilor boem antisemit și slovean din Viena și a grupurilor din Belgrad, Sofia și Atena. Membrii grupurilor italian, elvețian și frances,

---

carĭ îșĭ aplecau frundele lor asupra taberei. Intr'un colț întunecos, care fù crutat de lumină, zăceau doi ómenĭ încătușațĭ; pe când însĕ unul durmea comod și spăria paserile prin horcăitul sĕu, celalalt nu împărtășea de sigur liniștea sufletéscă a tovarășului sĕu, ci privea gânditor spre cer, pe care treceau fâșii de norĭ, luminațĭ de radele argintii ale lunei.

Pe când visa el astfel, simți, cum o mână delicată îi desfăcea cătușele, el audi o voce dulce, șoptindu-i: „Doi cai înșeuațĭ stau la marginea luminișului pădurei, străcóră-te până la ei și alérgă în galop — gândesce-te însĕ câte-odată la fiica raialei, care din causa d-tale a devenit trădătóre neamului ei“. Dicênd acestea, misteriósa salvatóre voi sĕ se depărteze, dér brațele tînĕrului o cuprinseră și o sărutare ferbinte și devorătóre arse pe buzele ei, — astfel trecù o minută într'o fericită îmbrățișare, căcĭ amorul e acelașĭ în salónele capitalei ca și în desișul pădurilor. „La revedere!“ îi strigà încă Hary amețit de voluptate, apoi desfăcù legăturile tovarĕșului sĕu și, după ce-l instruì asupra celor întêmplate, se străcurară spre locul unde se aflau caii. Aicĭ încălecară și o luară la gónă. Paznicii, alarmațĭ de tropotul cailor, împușcară după dênșii, dér nu se luară după ei pentru-că n'aveau cai.

Tăcuțĭ călĕriau ambii oficerĭ în direcțiune spre Laknan, când spre marea lor uimire audiră sunete de tobe și zăriră sclipind o mulțime de baionete. Era un despărțĕmênt, care a fost trimis în căutarea lor și care îi primì cu sgomotóse și nesfîrșite strigăte de: hura! — „Colonele“, dise Hary „prima nóstră datoriă este ca sĕ căutăm cuibul de rebelĭ și sĕ luăm prisonierĭ pe Hindușii, carĭ póte amenință pe frumósa nóstră salvatóre“. — „*Yes*“, rĕspunse laconic Sir Thomas Gray și în curênd întréga trupă urmà drumul spre casa din pădure.

După un marș mai îndelungat zăriră în fine licărirea unui foc, care da arborilor o colóre roșietică, și vĕdură didurile, între carĭ zăcură ca prisonierĭ. Pe când soldații se împrăștiară în împrejurime, cei doi oficerĭ putură sĕ observe scena, ce se petrecea în interior, împrejurare, care făcù sĕ-i bată mai tare inima lui Hary și sĕ-i trécă pentru moment un nor înainta ochilor sĕi.

Inaintea focului sta legată de un arbore o fată mândră și înaltă, fiica raialei; Hindușii formau o grupă în jurul ei, când un bărbat pășì înainte și grăì următórele:

— „Tu, așa-déră ai eliberat pe dușmanii patriei nóstre, tu, uitându-țĭ de faptele eroice ale tatălui tĕu, li-ai arătat cu trădare calea spre libertate? — „Da“, rĕspunse o voce mândră și armoniósă, care făcù sĕ răsune mii de córde în inima lui Hary, „eu i-am eliberat, pentru-că iubeam pe unul din ei.... am fost trădătóre și acum voesc sĕ espiez“. — „Vei espia“, dise Hindu, „focul sacru va curăți acest suflet negru și....“ Dér nu-șĭ putù termina vorbirea, o salvă înfricoșată de puscĭ sguduì pădurea și din tóte părțile se arătară baionetele scânteiătóre ale soldaților englezĭ. „Predați-vĕ, miserabililor“, strigà Hary, care cu sabia scósă se repedì între Hindușĭ și, făcêndu-șĭ drum până la fata legată, o cuprinse în brațele sale. „Sing“, dise ea și arătà spre corpul întins al tigrului, împrejurul căruia zăceau mai multe cadavre oribil mutilate și apoi îșĭ închise frumoșii ochĭ și-și rădimà capul de peptul tremurând al lui Hary.

*

Câte-va lunĭ după aceste întêmplărĭ locuitorii din Laknan fură susprinșĭ de un ciudat spectacol: într'un echipagiu pompos tras de nisce frumoșĭ cai albĭ sta Hary S..., care-șĭ dase dimisia din armată, și lângă el se rădima o frumósă și încântătóre fată, mirésa sa, fiica raialei.

Ceea ce însĕ ridică la culme uimirea spectatorilor era un măreț tigru, care ca și o mâță blândă se alipea de piciórele ei și o privea cu nisce ochĭ inteligențĭ, nicĭde-cum însĕ poftitorĭ de sânge.

— „Colonele“, dise ea cătră onorabilul Sir Thomas Gray, care ședea în fața ei, „nu e umilire pentru d-ta, sĕ stai într'o vecinătate atât de pacĭnică cu unul dintre persecutații d-tale?“ — „Ah, Miss“, rĕspunse Sir Gray, a cărui față severă se luminà de-odată; „acest al două-decelea e pentru mine cel mai demn de respectare, pentru-că a procurat lui Hary al meu o mirésă atât de încântătóre. *Goddam*, ce viéță resistentă are o așa lighiónă“, adause el, revenind la ideile sale predilecte de vênătóre.

Ucu.

în frunte cu d-nii marchiz Pandolfi, Gobat, fost ministru elveţian, şi Flourens, fost ministru frances de esterne, după cum anunţă „Epoca“, vor pleca sĕptĕmâna viitóre la Bucurescĭ, spre a manifesta simpatiile lor pentru Românĭ.

—o—

Reîntórcerea monarchului nostru dela manevre. Din Przemysl se depeşéză, că terminându-se manevrele din Galiţia, Impĕratul Francisc Iosif a plecat alaltăerĭ după amiédĭ la Viena, în mijlocul ovaţiunilor entusiaste ale poporaţiunei. O mulţime imensă a primit pe Impĕratul cu aclamaţiunĭ frenetice în tóte staţiunile unde a descins. La Cracovia, unde Impĕratul a stat 15 minute, representanţii ţĕrii şi ai oraşului l'au asigurat de fidelitatea lor nestrămutată şi de devotamentul poporaţiunei.

—o—

AA. LL. regale principele Ferdinand şi principesa Maria a României, după plecarea monarchului nostru din Bucurescĭ, adecă pe la sfirşitul lunei Septemvre, vor călĕtori pentru o lună la Coburg.

—o—

Dela Academia română. Astădĭ la óra 1 p. m. Aacademia Română ţine şedinţă publică. Se fac următórele comunicărĭ: D-l B. P. Haşdeu: Un român apărător al Vienei (1684). D-l V. A. Urechiă: Din edilitatea Bucurescilor dintre anii 1800—1812.

—o—

D-ra Leontina Gärtner, eminenta nóstră artistă în violoncel, după cum aflăm, este angagiată ca profesóră la conservatorul din New-York, unde d-sa va şi pleca Dumineca viitóre. Nu putem, decât sĕ felicităm pe distinsa nóstră concetăţénă pentru acest frumos avansament; regretăm însĕ, că o pierdem póte pentru mult timp din mijlocul nostru şi regretăm în special, că nu ni-a dat prilejiu măcar de-a o mai audi odată într'un concert al d-sale, admirându-i arta şi desteritatea. Dorim tinerei artiste sĕ ajungă sănĕtósă la postul, ce-i va deschide o nouĕ carieră, şi-i dorim ca acésta sĕ fiă cât mai strălucită şi fericită!

—o—

Atac asupra unei espediţiunĭ scientifice. O depeşă scurtă din Cooktown, Australia, anunţă, că în 10 August c. a fost atacat în munţii insulei Guadalcanar, de către indigenĭ, un despărţĕmênt al vaporului austriac „Albatros“, încredinţat cu scrutărĭ scientifice. Dintre membrii espediţiunei au fost omorîţĭ: geologul Henric baron de *Foullon*, cadetul *Beaufort* şi *doi matrosĭ;* patru matrosĭ au fost greu, ér doi uşor rĕniţĭ. Mulţĭ dintre indigenĭ au fost puşcaţĭ, restul se refugiă prin pădurĭ. Atât anunţă depeşa, se aşceptă însĕ scirĭ mai amĕnunţite cu posta care sosesce din Australia cu finea lunei Octomvre. Comandant al vaporului „Albatros“ este căpitanul de fregată Iosif Mauler de Elisenau. „Albatros“ are 5 oficerĭ, 5 cadeţĭ, 100 matrosĭ şi dispune de 3 tunurĭ.

—o—

Schimbărĭ în ministeriele române. Se asigură că îndată ce vor trece festivităţile primirei Impĕratului austriac, se vor face mai multe schimbărĭ în ministeriele române, dér mai ales în ministeriul de esterne şi în personalul diplomatic şi consular.

—o—

Copil răpit. Am fost adus şi noi scirea, că în Viena o femeiă a răpit un copil al unui servitor de prăvălia, Reichel. Alaltăerĭ poliţiei din Viena îi succese a prinde pe respectiva femeiă. Ea se chiamă Maria Bartha şi e de origine din Zobor în Boemia. In 1885 acésta femeiă a mai fost pedepsită pentru furt, şi de-atuncĭ adus o viéţă desfrânată. A făcut apoi cunoscinţă cu un tînĕr bogat şi acesta o susţinea. Maria Bartha născù doi copiĭ, carĭ ambii muriră, şi ea acum temêndu-se, că respectivul tînĕr nu-i va mai da mijlóce de subsistinţă, îşĭ propuse sĕ fure un copil, care sĕ semene cu unul dintre copii ei. Locuinţa stabilă o avea Maria Bartha în Kierling lângă Kloster-Neuburg, dér pentru aşĭ ajunge scopul ea închiriă şi în Viena 4 locuinţe diferite. Poliţia avênd mare suspiţiune, că ea e făptuitórea furtului de copil, o deţinù, dér în momentul când era sĕ o ducă la poliţiă, ei îi succese a merge pe un moment la o parte, scóse repede din busunar un revolver şi se împuşcă. Copilul răpit a fost aflat la locuinţa sa din Kierling.

—o—

Têrg oprit. După cum se anunţă dela căpitanatul de poliţiă din Mediaş, têrgul de vite cornute şi de oi, carĭ se ţine de regulă acolo la St. Mihaiŭ este oprit.

Monachismul şi constituţionalismul*).

Din diecesa Aradului, 1896 Sept 1/13.

Aceste concepte, s'ar părea, că nu încap la olaltă, pentru-că monachismul cuprinde în sine: modestie, smereniă, subordinaţiune, reserve şi sĕrăcia; pe când constituţionalismul propagă curagiu, energiă, abnegaţiune şi peste tot democratism, — estindêndu-şĭ doctrinele întru ajutorarea classelor dise „asuprite şi neîndreptăţite“, — dér totdéuna între marginele unor legĭ esplicate şi interpretate une-orĭ sinistru, de alte orĭ inadins în înţeles particular.

Monachismul, adecă călugărismul, e de 3 felurĭ: Rasoforĭ, Stavroforĭ şi Megaloshimii. Stavroforii depun jurămênt pentru ascultare, sĕrăciă şi curăţeniă până la mórte. Numai din acest feliŭ de călugărĭ se pot aplica pentru administraţiunea sacramentelor prin parochii, şi prin urmare, călugărul „stavrofor“ se póte înainta până la gradul de archiereu. In acéstă analogiă călugării „stavrofori“ pot fi şi se şi aleg la coreligionarii sêrbĭ ca parochĭ, şi ca atarĭ funcţionéză printre popor în deplină libertate autonomă; sunt însĕ subordinaţĭ deadreptul episcopului, şi şi aceştia, ca şi ai noştri călugărĭ „stavrofori“, se pot alege şi de deputaţĭ pe la sinódele eparchiale şi congresele naţionale bisericescĭ, adecă lor le dă dreptul canonic şi constituţiunea bisericéscă prerogative faţă cu călugării „Rasoforĭ şi Megaloshimii“. Pot fi adecă alegĕtorĭ — după cum s'a întêmplat în Arad în 1894 — şi se pot şi alege, — după cum ne convinge esperienţa — pentru-că toţĭ (afară de cei dela mănăstire) sunt aleşĭ deputaţĭ „de jure“ şi „de facto“ la sinódele eparchiale şi la congresul naţional bisericesc. Dér şi în calitatea acésta sunt datorĭ a observa ascultarea, smerenia, obedienţa, subordinaţiunea şi sĕrăcia. Şi tot dela monachii „stavroforĭ“ se pretinde sĕ fiă cei mai disciplinaţĭ, exemplarĭ ai moralei; cu un cuvênt, bărbaţĭ de ordine şi caracter: totdéuna obedienţĭ şi subordinaţĭ igumenilor şi episcopilor, fără orĭ-ce prerogative orĭ privilegii în parochiile unde nu sunt aplicaţĭ de parochĭ. Nu le este permis a participa séu a primi însărcinărĭ politice nicĭ într'un cas, fără consensul episcopuluĭ! Nu pot, nu li-se concede a se depărta din apropiarea curtei episcopale! Sinodalitatea nu-i póte dispensa de sub aceste datorinţe şi condiţiunĭ „sine quibus non“ nicĭ-odată şi nicĭ sub un pretext.

Monachii „Rasoforĭ“ nu se pot înainta la gradurile preoţiei: ergo ei nicĭ când nu pot fi archierei. Er Megaloshimii, depunênd jurămêntul de ascultare, curăţenie şi sĕrăciă, nu pot nicĭ când absta dela obedienţa către egumen, şi nicĭ nu le ertat sĕ doréscă, ca sĕ guverneze, orĭ sĕ păstorésca pe alţii: ergo aceştia ér nu pot fi admişĭ la parochii şi gradat până la episcopiă.

Eu voesc de astă-dată, sĕ mĕ ocup ca şi „per tangentem“ „*în situaţiunea schimbată*“ numai cu monachismul (călugărismul „stavrofor“) şi încă în formă dictată de dreptul canonic şi adecă:

1. Inainte de a întra cineva în ordul monachal, are sĕ se esamineze pe sine, décă are orĭ ba destulă tăriă spirituală pentru abdicerea de sine şi de cele lumeştĭ.

2. Décă e primit în ord, are sĕ scie, că stă sub nemijlocita suprainspecţiune a igumenului şi sub mijlocita jurisdicţiune a episcopului eparchial.

3. Că nu îi este permis a întreprinde vre-o călĕtorie fără licenţa *în scris* a igumenului.

4. E dator aşĭ îndrepta mintea, viéţa şi cugetul şi a se conduce după canóne, ér din contră sĕ se depună.

5. Nu-i este permis a se preumbla prin cetăţĭ şi prin lume, *spre ocara tagmei călugărescĭ*, ér cei ce le comit, aceştia sĕ se trimită la mănăstire şi acolo sĕ petrécă.

6. Nu-i este permis a duce neguţătorii séu specule, nicĭ a se amesteca în lucrurĭ lumescĭ, fără numai décă va fi provocat din partea episcopului etc. etc.

La espunerea premiselor, m'a îndemnat metodul actual — de tristă esperinţă — pe care di de di îl practică monachul — călugărul — Mangra.

Acest monach-*călugăraşiŭ* (stavrofor) se vede emancipat de datorinţele ce'i impune biserica şi dreptul canonic al nostru (se nu mĕ provoc la „conciliele Tridentine!“) El! Mengra călugărul, nu observă nicĭ unul dintre punctele premise. E notoric cunoscut, că rĕtăcesce prin cetăţĭ şi lume, fără concesiunea episcopului! E constatat, că trage salariu profesoral de 1200 fl. la an şi acuma de 5, orĭ 6 anĭ! Şi e evident că e amestecat şi în politica de partid de dincolo. Ce însémnă alta broşura edată de dênsul în contra fostului Metropolit Ghenadie? El se preumblă prin cetăţĭ şi lume; nu e aplicat nicĭ la mănăstire, nicĭ la vre-o parochiă, nicĭ la institut, şi nicĭ în curtea episcopéscă! El umblă de present dela casă la casă, pentru a promova interese de politică de partid. El face pe speculantul — pe neguţătorul! Că ce ar merita sĕ i-se dicteze dela procedura disciplinară, sĕ o spună sinodul eparchial din Arad, care îl susţine pe „trântorul călugăr“.

Acest călugăr aventurier a colectat sume enorme de banĭ — spre scopurĭ numai lui cunoscute! A colectat cu 5, 6 anĭ mai nainte şi pentru monumentul lui Diaconoviciu, dér ce s'a făcut cu banii colectaţĭ? Publicul imparţial aştéptă sĕ scie cum stăm cu acéstă onestitate călugăréscă, cu acest caracter naţional, cu acéstă curăţeniă monachală, cu sĕrăcia, ascultarea şi smerenia călugăréscă? Diarele nóstre ni'l descriu în colorĭ puţin măgulitóre. Semn, că îl cunosc deplin! E timpul odată!... Décă i-a votat sinodul eparchial din Arad remuneraţiune „trântorală“ călugărului politician (?), Preasânţitul cap diecesan şi cu consistoriul ce fac?... Episcopul e unic în drept exclusiv a'l trimite orĭ la mănăstire, orĭ a'l chema în curte, orĭ a-l depune pe trântorul călugăr!

Pentru că nu s'a efeptuit nicĭ o prerogativă dintre acestea, eu mi-o esplic aşa: Episcopul nu a voit sĕ viuă în conflict cu fiiĭ sĕi şi corporaţiunile sinodale, ér sinodul eparchial, séu membrii singuraticĭ, nu au cruţat toleranţa şi indulgenţa îndelungată a episcopului; în astfel de stărĭ de lucrurĭ călugărul a devenit încredut şi şi-a permis a comite fapte opuse tagmei sale, ordului seu monachal; ba mai mult, a şi ironisat pe sinodaliştĭ cu proverbul bihorenesc: „Nu e.... cine mănâncă 7 pânĭ, ci e.... cine le dă!“ Ce ar fi de făcut déră? Eca ce cred eu:

1. Acei membrii ai sinodului eparchial, carĭ au votat salarisarea trântorului, sĕ róge pe Prea Sânţia Sa D. episcop a convoca sinodul eparch. estraordinar în cel mai scurt termin, anume pentru faptele de disciplină ce le comite di de di călugărul Mangra!

2. Prea Sânţitul D. episcop sĕ binevoéscă a suspinde preventiv mandatul de deputat al lui (? — Red.) şi pe trântor a'l trimite la mănăstire...

Trebue sĕ se facă lumină odată! Sĕ nu mai seducă opiniunea publică trântorul călugăr cu doctrine fariseescĭ, ţinută falsă şi intrigantă, şi cu inscenarea discordiilor între fraţii de-o sórte şi un scop!

A.

*) Dăm loc acestei corespondenţe, fără înse de-a aproba tóte conclusiunile, ce le face autorul ei pe basa premiselor sale. — *Red.*

SCIRI ULTIME.

Timişóra, 17 Septemvre. „Dreptatea“, în faţa uneltirilor de-a atrage şi pe Românĭ la întrunirea partidei apponyiste, îi avertiséză pe aceştia, ca sĕ se ferésca de orĭ-ce atingere ca partida lui Apponyi.

Londra, 17 Septemvre. Cancelarul *Salisbury* a ţinut astădĭ o conferenţă mai lungă cu ambasadorii Rusiei, Franciei şi Turciei, precum şi cu lordul *Cromer*. Cum se crede obiectul discuţiunilor l'a format *cestiunea turcéscă*.

Constantinopol, 17 Septemvre. Ambasadorii au adresat astădĭ către Pórtă o *notă colectivă*, în care de-o-parte se constată, că Pórta în nota ei dela 8 c. n'a fost în stare sĕ combată învinuirile ridicate în contra ei, de altă parte însĕ se *condamnă procederea Armenilor*. Mai departe se constată în notă, că liniştea e numai aparentă, şi că *turburările continuă şi acum în provincii.* In fine ambasadorii declară, că Pórta se face *rĕspundĕtóre* pentru cele ce se vor întêmpla de acum înainte, şi că ei, ca representanţĭ ai puterilor, *nu se vor mai dimite în discuţiunea* faptelor constatate.

Berlin, 17 Septemvre. Poliţia din Londra şi Paris a constatat, că proiectele de atentate anarchiste, descoperite dilele trecute, *n'au fost îndreptate contra vieţii Ţarului.* Pare a fi sigur, că anarchiştii au voit sĕ comită atentate de natură feniană în Anglia.

DIVERSE.

Noua uniformă a preşedintelui republicei francese: Din incidentul visitei Ţarului în Paris s'a făcut acolo întrebarea, că preşedintele republicei în ce uniformă sĕ priméscă pe Ţarul Rusiei. Şi în faptă cestiunea uniformă a presidentului a ajuns în consiliul ministerial. După diarul „Figaro“ costumul era sĕ fiă astfel: O păläriă cu o pénă mare albă, semnul domnului suprem; un roc elegant, asemenea celor a ambasadorilor, de colóre vênătă. colórea naţională francesă, cusute cu fire de aur, împodobit cu frunde de stejar, acaţ, laur şi de crisantemă şi cu emblema francesă de ambe părţile. O eşarpă albă, frumos cusută de care atârnă sabia cu un mâner frumos ţiselat. Pantaloni, asemenea eleganţĭ cusuţĭ cu fire de aur. Acésta era sĕ fiă uniforma de di, ér cea de séra: pantaloni albĭ de atlas, până la ghenunchĭ, şi pantofĭ tăiaţĭ cu copcii de aur. Acésta a fost uniforma hotărîtă de consiliul ministerial pe care era sĕ o îmbrace presidentul republicei francese, Faure dér în fine el se cugetă altmintrelea şi acum e hotărît sĕ priméscă pe Ţarul Rusiei numai într'un frac simplu.

Inundaţiă de şórecĭ. O plagă neobicĭnuită a lovit statul Dacota din America nordică. In acel stat şórecii aşa s'au înmulţit de tare, încât tot locul îl copleşesc şi causéză fórte marĭ daune. Din causa acésta s'a introdus un nou comerciu în statul vecin Iowa. Inportul de pisice în Dacota. Locuitorii din statul Dacota cumpĕră cu grămada pisice una cu câte 3—4 fl. De şórecĭ se vor scăpa locuitori iute avênd atâtea pisice, dér apoi mai târdiu cum se vor scăpa de pisice?

Mâna reginei danese. Despre regina Daniei, care Lunea trecută şi-a serbat a 75 di onomastică, numai fórte puţinĭ sciu, că o mână n'o póte folosi din causa unei rănĭ, care a căpĕtat'o încă de copilă mică. Pe acel timp regina avea un tigru îmblândit, şi când odată regina se plimba cu el prin grădina castelului, tigrul, jucându-se cu regina fără veste o muşcă fórte grav. Rana sângera şi regina simţea durerĭ marĭ, dér ea s'a păzit, ca nu cumva tigrul sĕ observe sângele pentru-că atuncĭ tigrul s'ar fi iritat şi póte ar fi sfăşiat'o în bucăţĭ. Regina merse cu animalul mai departe, jucându-se cu el, până ce ajunse la păzitorul castelului, care la un semn dat de regina, puşcă tigrul.

Literatură.

Dicționar universal al limbei române, apărut în Institutul de editură *Ralian și Ignat Samitca* din Craiova, e prima operă românéscă de felul acesta, menită a aduce marĭ servicii pentru cunóscerea mai aprofundă a limbei și pentru vulgarisarea culturei elementare. Autorul ei d-l *Lazăr Șăineanu*, doctor în litere, laureat al Universității și al Academiei Române, profesor la șcóla normală superióră din Bucurescĭ, a voit sĕ pună la disposițiunea publicului un repertoriu de noțiunile generale privitóre la limbă, la biografia, geografia și istoria națională, — materii, carĭ figuréză pentru intâia-óră într'o carte românéscă de-asemenea natură. Dicționarul conține aprópe 1000 pagine pe 2 colóne și în privința esecuțiunei tipografice nu lasă nimic de dorit. Prețul e cât se póte de eftin: un esemplar broșat costă numai 6 lei 50 banĭ sĕu 3 fl. 10 cr., ér legat peste tot în pânză, cu inscripție în negru, costă 3 fl. 60 cr. Se póte procura și dela librăria Ciurcu din Brașov.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Septmvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.20
Renta de coróne ung. 4%	99.30
Împr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.15
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.50
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	155 25
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	139.—
Renta de hârtie austr.	101.55
Renta de argint austr.	101.55
Renta de aur austr.	123.45
Losurĭ din 1860	145 25
Acții de ale Băncei austro-ungară.	953.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	399.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	367.—
Napoleondorĭ	9.53
Mărcĭ imperiale germane	58.70
London vista	119.70
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4%	101.20
Note italiene	44.30

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Septemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.47	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.47
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:
Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașov:
Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnesci la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)
Trenul mixt: 7 óre 44 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 31 min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.
Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)
Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta
Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașov la Bucuresci:
Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnesci. (Gara Bartolomeiu.
Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 4 óre 30 min. dim.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.
Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)
Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia Dumineca și la sĕrbătorĭ.

Sz. 481–1896.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. járásbiróság 5369/96 sz. a. kelt végrehajtást rendelő kiküldetést tartalmazó végzése folytán Dobre Irimie javára Popa Iuon ellen 150 frt. tőke s járulékai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtást alkalmával biróilag lefoglalt és 430 frt. becsült ingóságok u. m. egy 2 éves bika, egy fekete és egy szürke szőrü tehén, egy ló és egy kancza nyilvános árverés utján el fognak adatni.

Mely árverésnek a 9943—1896 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis a brassói méhkertben alperesi lakáson 31 sz. a. leendő eszközlésére 1896-ik évi Szeptember hó 26-ik napjának délután 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg,: hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni, a netaláni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az emlitett t.-cz. 111 és 112 §-a alapján árverezés megkezdéséig érvényesitsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. t.-cz. 108 §-a szerint fizetendő.

Kelt Brassóban 1896 évi Szept. hó 8-ik napján.

Borsos,
kir. birósági végrehajtó.

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI"

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe șése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe șése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 francĭ.
Pe șése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se fac maĭ ușor și maĭ repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămurit și a arăta și ultim poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.